

Årsrapport

HOVEDREDNINGSSENTRALENE

2016

Innhold

I.	Leders beretning	1
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	3
III.	Årets aktiviteter og resultater	4
	MÅL: Bedre ledelse og styrket ledelsesstruktur	4
	Statistikk over registrerte hendelser	4
	Overordnet oversikt	4
	Samlet fordeling gjennom året:	5
	Hovedredningssentralen Nord-Norge	6
	Sjøredningshendelser	7
	Landredningshendelser	8
	Luftredningshendelser	9
	Luftambulanseoppdrag med Sea King redningshelikopter	9
	Bistand mellom Hovedredningssentralene	12
	Tiltak for tilrettelegging for operativ samhandling	13
	Nødnett – felles kommunikasjonsentraler	13
	Felles nasjonalt ressursregister	14
	Nytt felles styringssystem for informasjonssikkerhet	14
IV.	Styring og kontroll i virksomheten	16
	MÅL: Styrket samhandling og beredskap	16
	Tilsyn	16
	Samarbeid og erfaringsoverføring mellom HRS og LRS	17
	Erfaringsseminar	19
	Nasjonalt Redningsfaglig Råd (NRR)	19
	Redningskonferansen 2016	19
	Redningshåndboken	19
	Felles regelverk for merkevester på skadested	19
	Øvelser og annen utadrettet virksomhet	19
	Andre oppgaver	24
	Redningsressurser	24
	Internasjonalt arbeid	25

Innholdsfortegnelse

Kommunikasjons- og informasjonssystemer	27
Tidstyver	28
ROS-analyser	28
IKT-strategi	28
V. Vurdering av framtidssikter	33
VI. Årsregnskap	35
Post 0455 1 Driftsutgifter	35
Post 0455 45 Store nyanskaffelser/vedlikehold	35
Post 0455 21 Redningsutgifter	36
Prinsippnote årsregnskapet	36

«For å sikre god samkjøring mellom redningsledelsene har samtlige møter i 2016 vært arrangert i fellesskap. Erfaringene med dette har vært så gode at det er besluttet å fortsette denne praksisen fremover.»

I. Leders beretning

Hovedredningsssentralen (HRS) har hatt nok et år med høy aktivitet i 2016, både innenfor og utenfor de to operasjonsrommene.

Antall hendelser har hatt en svak økning på 2,6 % siden 2015.

Det kan tyde på at den markante økningen i antall hendelser som har vært de siste 10 år har begynt å flate ut. Samtidig vet vi at blant annet lengre perioder med pent vær i fellesferiene fort kan endre på dette igjen. Selv om antall hendelser øker mindre nå enn før, er totalt 8881 hendelser det høyeste antall som noensinne er registrert ved de to Hovedredningsssentralene.

Bemanningen ved HRS er stabil og sykefraværet er lavt. Etter egen vurdering har HRS overordnet sett løst våre tildelte oppgaver på en god måte.

HRS startet driftsåret med å gå «live» på Nødnett og har opparbeidet en del erfaringer med dette i løpet av året.

Ved HRS Nord-Norge pågår utdanningen av to nye redningsledere. Disse grepene er vesentlige for å kunne møte de operative utfordringene som står foran oss i fremtiden.

HRS har som alltid ivaretatt primæroppdraget gjennom å opprettholde to døgnbemannede operasjonsrom og ivaretatt den overordnede ledelse og koordinering av alle redningsaksjoner. HRS opplever fortsatt samarbeidet med våre samarbeidspartnere som godt og HRS vurderer fremdeles at samvirkeprinsippet står sterkt blant samvirkeaktørene i norsk redningstjeneste.

Etter at ny organisasjonsplan for redningstjenesten trådte i kraft 2. november 2015 har HRS brukt 2016 til å analysere og implementere denne i

samarbeid med de to redningsledelsene i nord og sør. For å sikre god samkjøring mellom redningsledelsene har samtlige møter i 2016 vært arrangert i fellesskap. Erfaringene med dette har vært så gode at det er besluttet å fortsette denne praksisen fremover.

HRS arrangerte sin første redningskonferanse i september med stor suksess. JD har mottatt en rapport med anbefaling om fremtidig konsept for disse redningskonferansene.

HRS har i dag en tilfredsstillende bemanning for å ivareta operasjonsromdriften, men må nok en gang understreke behovet for en ytterligere styrking av det apparatet som skal støtte opp under operasjonene for å sikre en fortsatt forsvarlig ivaretagelse av Hovedredningssentralenes samfunnsoppdrag.

Behovene er utdypet i både fremsendt satsningsforslag for 2018, samt i konklusjonene i «Rapport fra arbeidsgruppe for oppfølging av «Mulighetsstudien», som HRS var en del av.

HRS gjentar med dette på det sterkeste betydningen av denne nødvendige satsningen.

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Hovedredningssentralenes primærvirksomhet er ledelse og koordinering av redningsaksjoner innenfor det norske søk- og redningsansvarsområdet (SRR), og utenfor dette området i henhold til internasjonale konvensjoner og overenskomster som er ratifisert av Norge. Bemanning av de to operasjonsrommene i Bodø og Stavanger vil alltid ha førsteprioritet. Videre er Hovedredningssentralene gitt et spesielt pådriveransvar når det gjelder vedlikehold og videreutvikling av samvirke innen redningstjenesten. Dette er nå formalisert gjennom ny kongelig resolusjon av 19. juni 2015. Det inngår en lang rekke aktiviteter i dette arbeidet, herunder tilsynsvirksomhet, deltakelse i planlegging, gjennomføring og evaluering av øvelser, planverksarbeid, undervisning og foredrag, deltakelse i ulike fora og grupper osv. Pr 1.1.2016 var det til sammen 22 ansatte ved HRS Nord-Norge og 26 ansatte ved HRS Sør-Norge. To nye redningsleder kandidater ble i oktober 2016 tilsatt ved HRS Nord-Norge som erstatning for to ansatte som sluttet i løpet av året.

Til tross for at det er behov for å styrke støtteapparatet/ stabsfunksjonene ved HRS var vi i år nødt til å prioritere redningslederstillinger for å sikre uavbrutt og forsvarlig bemanning av operasjonsrommene. Intern etatsutdanning av to nye redningsleder kandidatene, samt drift av og erfaringsbygging med Nødnett har vært en prioritert aktivitet gjennom 2016.

I tillegg til høy operativ aktivitet har det vært en gjennomgående høy aktivitet knyttet til såkalt utadrettet virksomhet for å ivareta samfunnsansvaret om å videreutvikle samvirke i redningstjenesten.

Det har vært en noe krevende økonomisk situasjon ved HRS i 2016 med utgangspunkt i de gjeldene personellrammer.

III. Årets aktiviteter og resultater

MÅL: Bedre ledelse og styrket ledelsesstruktur

STYRINGSPARAMETER nr. 1:	Økt grad av operativ ledelse og samordning ved HRS S-N og HRS N-N
Rapportering	Tertial
Formål/hensikt:	
<p>HRS har meldt at det ved krevende hendelser kan være behov for å styrke bemanningen i operasjonsrommet med flere redningsledere. HRS har videre meldt at de opererer med en viss risiko for at den enkelte redningssentral ikke klarer å bemanne opp med nok operativt personell ved større enkelthendelser eller ved et stort antall parallelle hendelser. Det er derfor viktig å arbeide for økt robusthet på HRS, bl. a. gjennom økt samhandling mellom de to sentralene slik at de kan bistå hverandre i slike situasjoner. HRS har meldt at innføringen av Nødnett vil legge til rette for en større grad av sømløs operativ samhandling mellom hovedredningssentralene på tvers av geografiske skillelinjer.</p>	
Rapporteringskriterier:	
<ul style="list-style-type: none"> • Statistikk over antall hendelser, for hver sentral og samlet. • HRS skal rapportere hvor mange ganger den enkelte redningssentral har måttet be om bistand fra den andre for å håndtere flere parallelle hendelser. • HRS skal rapportere konkrete tiltak iverksatt for å legge til rette for operativ samhandling. 	
Oppgaver	
<ul style="list-style-type: none"> • HRS skal gi en kvalitativ vurdering av nivået og omfanget av operativ samhandling mellom de to enhetene. Erfaringene av innføringen av Nødnett skal omtales i denne sammenheng. Eksempler på utfordringer i denne samhandlingen skal omtales. Rapportering: årsrapport 	
Grønn	

Statistikk over registrerte hendelser

Overordnet oversikt

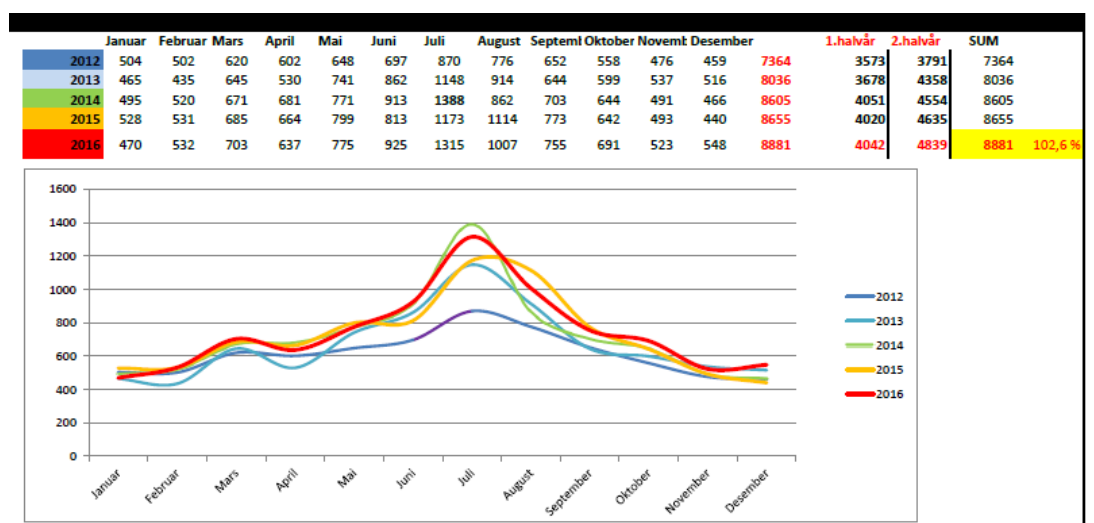
Den operative aktiviteten har fortsatt å øke med en økning på 2,6% dette året sammenlignet med 2015, og er på nytt den høyeste som er registrert

noen gang, med totalt 8881 registrerte hendelser i 2016 for begge Hovedredningsentralene.

Gjennom året fordeler hendelsene seg som alltid med størst antall relatert til ferie og fritidsaktivitet. Sommermånedene er derfor de med den høyeste konsentrasjonen av antall hendelser, med topp på 1315 juli og lavest i januar med 470. Hendelsene fordeler seg som følger:

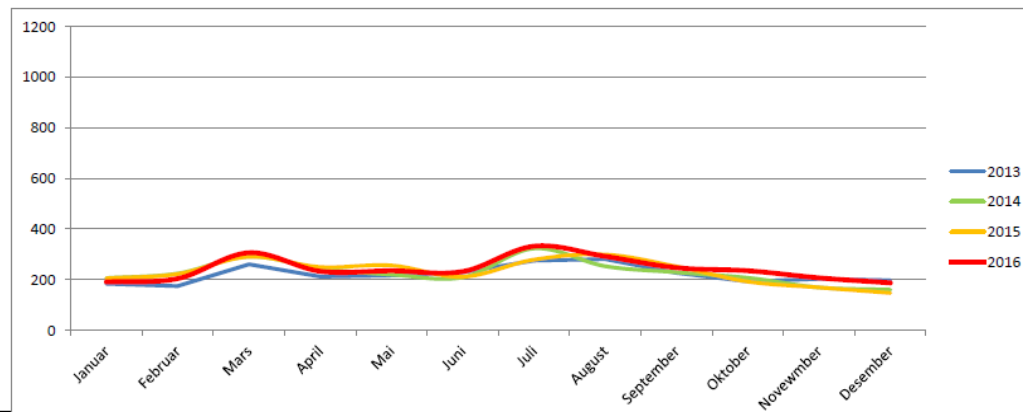
2016				2015				Endring
Kategori	Samlet	HRS NN	HRS SN	Kategori	Samlet	HRS NN	HRS SN	
Sjø	4509	1232	3277	Sjø	4472	1208	3264	(+37) 0,8%
Luft	590	482	108	Luft	566	470	96	(+24) 4,2%
Land	2390	680	1710	Land	2336	669	1667	(+54) 2,3%
Luftambulanse	1308	462	846	Luftambulanse	1210	390	820	(+98) 8,1%
Udefinert	84	45	39	Udefinert	71	35	36	(+13) 18,3%
Totalt 2016	8881	2901	5980	Totalt 2015	8655	2772	5883	(+226) 2,6%

Samlet fordeling gjennom året:

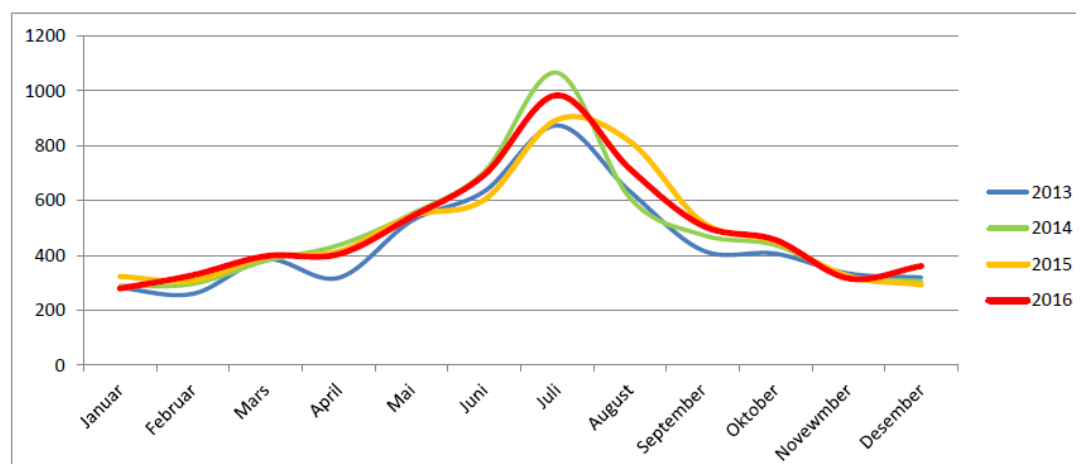
Hovedredningsentralen Nord-Norge

HRS NORD													
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Septemb	Oktober	Novewm	Desember	
2012	209	182	261	241	200	219	265	274	221	188	173	161	2594
2013	184	175	260	212	216	229	275	281	226	193	203	197	2651
2014	206	224	291	244	220	209	323	253	229	207	169	160	2735
2015	205	222	290	250	256	211	279	299	252	192	169	147	2772
2016	191	204	306	233	235	232	332	292	247	235	207	187	2901

Hovedredningsentralen Sør-Norge

HRS SØR													
	Januar	Februar	Mars	April	Mai	Juni	Juli	August	Septem	Oktober	Novewi	Desember	
2012	295	320	359	361	448	478	605	502	431	370	303	298	4770
2013	281	260	385	318	525	633	873	633	418	406	334	319	5385
2014	289	296	380	437	551	704	1065	609	474	437	322	306	5870
2015	323	309	395	414	543	602	894	815	521	450	324	293	5883
2016	279	328	397	404	540	693	983	715	508	456	316	361	5980

Sjøredningshendelser

Antallet sjøredningsaksjoner fortsatte å øke også i 2016. Det ble en liten økning på 37 hendelser (0,8%) fra 2015, blant annet kategoriene assistanse til fartøy med 2275 hendelser (+7,2%), og grunnstøtinger 374 (+2,2%). Det er fortsatt motorproblemer og styring/ror problemer i tillegg til grunnstøtinger som er gjengangere. Det er registrert 62 branner (-12,7%), som innebærer en gledelig utvikling med fortsatt reduksjon sammenlignet med de senere årene.

Det er registrert en liten nedgang (4,9%) i det totale antallet registrerte offshore-relaterte hendelser. Det er imidlertid en økning i nord (30,9%) hvor offshore aktiviteten generelt er økende, mens det er en reduksjon av antallet hendelser i sør (-11,6%), noe som også gjenspeiler nedgangen i offshore aktiviteten i sør. Vi gjør oppmerksom på at det lave antall offshore hendelser (17 i nord, og 61 i sør) medfører store prosentvise endringer, selv om forskjellen i antall hendelser ikke er så mange. Som tidligere rapportert, er det ofte et betydelig antall personer som potensielt kan være utsatt for fare i disse hendelsene. De fleste alarmene er raskt avklart og skyldes gjerne feilindikasjon fra automatiske alarmer, men det er også hendelser med reelle, og potensielt alvorlige situasjoner hvor også nedbemanning av installasjoner er gjennomført. Offshore selskapene har lovpålagte og godt innarbeidede beredskapsorganisasjoner med gode rutiner. Disse fungerer i et godt og nært samarbeid med HRS'ene. HRS og Petroleumstilsynet har tidligere utarbeidet «*Retningslinjer for samarbeid ved fare- og ulykkessituasjoner i petroleumsvirksomheten*», hvor ansvar, roller og oppgaver i samhandling under hendelser beskrives. Dette dokumentet er etter hvert blitt godt kjent og innarbeidet hos de fleste offshoreoperatører.

Det har også vært flere hendelser med passasjerfartøy (123), hvor over halvparten (85) av disse dreier seg om medisinsk evakuering av alvorlig syke

passasjerer. Det har vært flere maskinhavari med påfølgende behov for assistanse, ti grunnstøtinger, en kollisjon og fire branner som de med størst potensiale for storulykke. Den ene brannen var i aktre maskinrom på Hurtigruteskipet Fram i Antarktis. De fikk slukket brannen og kunne fortsette med drift av resterende tre maskiner. HRS informerte MRCC Argentina og monitorerte skipets rute vha AIS. En annen potensielt alvorlig hendelse var med hurtigruteskipet Kong Harald med 227 personer om bord som mistet motorkraft på en av hovedmotorene i liten storm med orkan styrke i vindkastene nord av Kinnarodden på Finnmarkskysten, og hadde særdeles dårlig fremdrift ca 6NM fra land. Det var for dårlig vær til at redningsskøyta kunne gå ut for å assistere. Sea-King og Bristow redningshelikopter ble satt i beredskap i Honningsvåg for å være nærmest mulig dersom situasjonen skulle utvikle seg til det verre. Slepebåt, og kystvakt ble sendt til stedet for å assistere. Katastrofeberedskap iverksatt ved Kirkenes, Hammerfest og Tromsø sykehus. Mange veier i Finnmark var stengt på grunn av uværet, og dermed var også logistikken på land rammet. Kystvakten kom etter hvert til og fikk satt sleper om bord for å assistere Kong Harald inn til havn i Honningsvåg. HRS fortsetter sin proaktive tilnærming til hendelser, og vil påse at det ytes bistand tidlig slik at en hendelse ikke får utviklet seg til noe mer alvorlig, eller til en reell nødsituasjon.

[Landredningshendelser](#)

I 2016 ble det registrert en liten økning i land-hendelser, med 2396 hendelser mot 2336 året før. Hovedtyngden av hendelsene på land er relatert til savnede eller personer som trenger assistanse. Dette dreier seg stort sett om hendelser med enkeltpersoner. Også disse hendelsene er sesongrelaterte, men i mindre grad enn på sjøen. Vinterferie, påske og sommerferie, med innslag av jakt og fritidsaktivitet, utgjør toppene som tidligere år.

Ved en stor andel av savnet person hendelsene på totalt 1306 er det personer med en eller annen form for psykiske problemer (472). Dette kan være krevende hendelser hvor de som er savnet ikke nødvendigvis ønsker å bli funnet.

De aller fleste land-hendelsene blir koordinert lokalt gjennom de lokale redningssentralene, i et nært og godt samarbeid med HRS'ene.

En oversikt over hendelser hvor LRS er registrert som koordinator er vedlagt rapporten. Vi ønsker samtidig å understreke at LRS er involvert i et større antall hendelser enn dette, men da som en av flere ressurser, koordinert av HRS.

Luftredningshendelser

Antall luftfartsrelaterte hendelser viser en liten økning (3,1%) fra 2015 og 2014, men er lavere enn i 2013 og 2012. De fleste av luftfartshendelsene (85,8%) er signaler fra nødpeilesendere, og hvorav de fleste viser seg å være falsk alarm.

Det er ved HRS registrert 14 omkomne i Norge, hvorav 13 omkom i den tragiske helikopterstyrtten ved Turøy vest av Bergen 29 april 2016. Den siste personen omkom etter en styrt med småfly i Østfold. Det er totalt registrert 16 havarier og 11 nødlandinger. Ni nødlandinger involverte passasjerfly.

Luftambulanseoppdrag med Sea King redningshelikopter

Siste år ble det registrert 1308 luftambulanser, en uventet oppgang etter at vi hadde en reduksjon fra 2014 til 2015, noe som kom som følge av opprettelsen av en ny luftambulansebase på Evenes. Reduksjonen fra 2014-2015 i nord fra 486 til 390 reflekterte dette. Det var imidlertid en liten økning i sør, fra 795 til 820. I 2016 økte antallet luftambulanse med Sea-King nokså uventet med 98 (8,1%) fra 1210 til 1308. Den største andelen av økningen var i nord. Det gjenstår å analysere hvorfor vi har fått denne

økningen i 2016 på tross av opprettelsen av en ny luftambulansebase på Evenes. Tallene omfatter hendelser hvor Sea King har vært benyttet til ambulanseformål, koordinert av HRS. Noen av disse er utrykning med ambulansebil fra helikopterbasen.

Det er basene på Bodø, Ørland og Banak som har de fleste luftambulanseoppdrag med henholdsvis 253, 229, 178. I tillegg kommer bruk av legebil fra basene, noen ganger også i samarbeid med helikopter. Som det fremgår av tabellen er det tilnærmet like mange legebiloppdrag som helikopteroppdrag fra Rygge.

	Helikopter	Legebil	Sum
SeaKing - Banak	178	12	188
SeaKing - Bodø	253	47	300
SeaKing - Florø	72	12	84
SeaKing - Rygge	157	146	303
SeaKing - Sola	108	54	162
SeaKing - Ørland	229	32	261

Ambulanseflyging utgjorde 61% av Sea-King oppdragene registrert ved HRS i 2016. Hvor basen på Ørland hadde 73% ambulanse, Bodø 68%, Banak 65%, Rygge 60%, Sola 45% og Florø 45%, slik tabellen under viser:

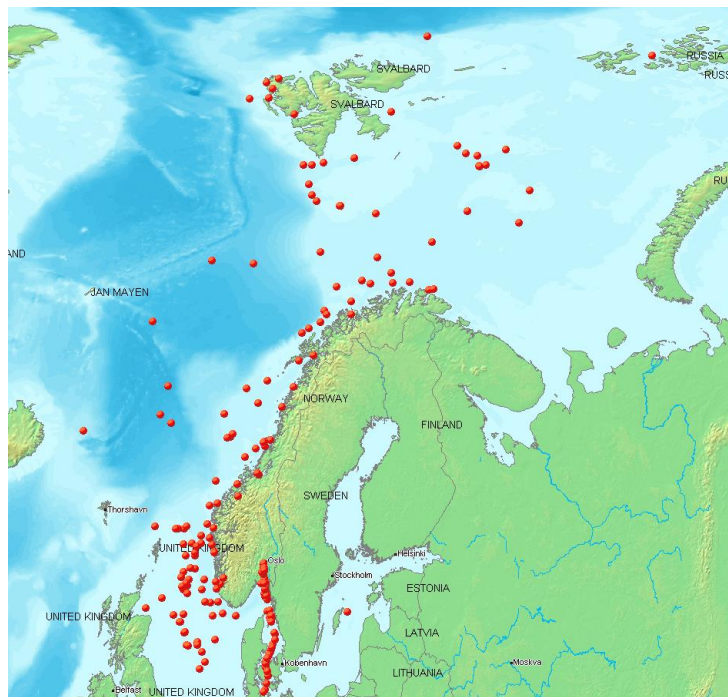
	Oppdrag	Ambulanse	% Ambulanse
SeaKing - Banak	272	176	64,70 %
SeaKing - Bodø	372	253	68,00 %
SeaKing - Florø	159	72	45,28 %
SeaKing - Rygge	263	157	59,69 %
SeaKing - Sola	241	108	44,81 %
SeaKing - Ørland	312	229	73,39 %
SUM	1619	995	61,45 %

MEDEVAC

Antallet MEDEVAC viser en nedgang fra 231 i 2015 til 214 i 2016. Økningen vi har sett de siste årene virker å ha flatet ut og avtatt litt.

MEDEVAC	Annet	Skade	Sykdom	Total
Offshore installasjoner		4	11	15
Havfiskeflåten		22	31	53
Kystfiskeflåten		2	1	3
Passasjerfartøy	5	13	67	85
Andre fartøy Inn/Utland	2	16	40	58
SUM	7	57	150	214

En del av oppdragene medfører lange og krevende oppdrag for Sea King fra

Bodø/ Banak og Super Puma fra Longyearbyen. Noen av oppdragene er utført med innleid helikopter fra oljevirksomheten. Kartet til venstre viser MEDEVAC oppdragene i 2016.

NØDPEILESENDERE

Antall hendelser med nødpeilesendere viser en økning i forhold til 2015. Antall EPIRB økte fra 321 hendelser i 2015 til 324 hendelser i 2016, og ELT økte fra 485 hendelser i 2015 til 499 hendelser i 2016. PLB hendelser har ligget stabilt rundt 100 de siste årene, med en liten økning fra 100 i 2015 til 102 i 2016.

Bistand mellom Hovedredningsentralene

HRS har etter egen vurdering ivare tatt primæroppdraget på en tilfredsstillende måte i 2016. På lik linje med tidligere år medfører enkelte krevende hendelser behov for å styrke bemanningen i operasjonsrommet med flere redningsledere. HRS opererer med en viss risiko for ikke å klare å bemanne opp med nok operativt personell ved større hendelser. Den raskeste måten å sikre en rask styrking av evnen til å håndtere hendelser kan i enkelte situasjoner være å søke bistand hos den andre redningsentralen, gitt at denne har overskuddskapasitet til dette. HRS Sør-Norge har siden sommeren 2015 klart å bemanne opp med tre personer på vakt i de travleste periodene. Dette har gitt en merkbar økt robusthet for å håndtere krevende, eller mange sammenfallende hendelser.

Back-up funksjonen mellom Hovedredningsentralene – det vil si å være i stand til å overta hele ansvaret til den andre sentralen i tilfelle utfall – ligger hele tiden til grunn. Dette behovet ble utløst i januar 2016 på grunn av samtidig feil med strømforsyning og tilhørende redundanssystemer ved HRS Sør-Norge. I nedetiden på 2,5 timer tok HRS Nord-Norge over for HRS Sør-Norge og koordinerte innsats ved to snøskred og en luftambulans som skjedde under nedetiden. Øvrig bistand mellom sentralene kan dreie seg om direkte overtakelse av enkelthendelser, eller at den ene sentralen støtter den andre i enkelthendelser uten at hendelsene overtas av den grunn. Innenfor dagens tekniske løsninger er det spesielt det siste som er mest aktuelt i

hverdagen. Det er imidlertid fremdeles tekniske begrensninger knyttet til kommunikasjonsløsningene som vanskeliggjør et sømløst operativt samarbeid mellom operasjonsrommene i enkelthendelser. HRS hadde en forventning om at dette skulle løses i forbindelse med implementeringen av Nødnett. Funksjonalitet, som gjør det mulig å logge på som den andre redningssentralen på kommunikasjonspanelene, blir dessverre ikke tilgjengelig før neste softwareoppdatering. Denne blir trolig ikke tilgjengelig før sommeren 2017. Saken omtales også i kapittelet det påfølgende kapittelet, under *Nødnett – felles kommunikasjonsløsninger*.

Tiltak for tilrettelegging for operativ samhandling

Det er flere konkrete tiltak som er satt i verk for å legge til rette for økt grad av operativ ledelse og samordning mellom de to Hovedredningssentralene.

[Nødnett – felles kommunikasjonsentraler](#)

HRS spilte inn og fikk gjennomslag for at kommunikasjonsentralene ved de to Hovedredningssentralene skal speile hverandre slik at den ene sentralen effektivt kan ta over for, eller bistå den andre sentralen ved behov, uten at det det vil måtte koordineres med berørte samvirkepartnere og andre berørte. Denne funksjonaliteten ville lagt til rette for en større grad av sømløs operativ samhandling mellom hovedredningssentralene på tvers av geografiske skillelinjer. HRS ble forespeilet at denne funksjonaliteten ville være tilgjengelig fra det øyeblikket vi gikk «live» på Nødnett. I desember ble vi imidlertid gjort oppmerksomme på at den softwaren som muliggjør dette først blir tilgjengelig i løpet av 2017. Dette betyr at det frem til dette tidspunktet fortsatt vil være teknologiske begrensninger i forhold til å knytte operasjonsrommene så tett sammen som vi ønsker.

Felles nasjonalt ressursregister

Et felles nasjonalt ressursregister (FRR) er under utarbeidelse i regi av Barents Watch. Dette registeret er fullt ut integrert med vårt felles beslutningsstøttesystem SARA, samt vårt eksisterende ressursregister, og vil dermed kunne bidra til enda bedre operativ samhandling mellom HRS'ene. Den tekniske plattformen for dette systemet er på plass, og HRS vil starte innfasingen av FRR i februar 2017. Det er nå registrert ca 5500 ressurser i registret, men det gjenstår fremdeles en del tid til tilpasninger før politiet, helsevesenet, Kystvakten, DSB, fylker, kommuner frivillige organisasjoner og private ressurseiere er brukere av- og integrert i systemet slik at en ser den fulle effekten av det.

Nytt felles styringssystem for informasjonssikkerhet

Dette systemet er nå implementert på en felles bruker for begge Hovedredningssentralene slik at de kan gjenbruke prosedyrer, tiltak og avvikshåndtering fra den ene til den andre sentralen.

Felles operativt planverk

Det har vært gjennomført flere felles planvekseminarer/møter i rapporteringsperioden og vi kan nå med tilfredshet rapportere at et nytt felles planverk for sjø- og luftredningshendelser er ferdigstilt. Det felles planverket har vært ute til høring i egen organisasjon og vil bli implementert i løpet av 2017. Felles planverk for landhendelser er fortsatt under utarbeidelse og må sees i sammenheng med ny mønsterplan for de nye lokale redningssentralene (LRS) i etterkant av implementeringen av nærpolitireformen. Dette felles planverket for landhendelser forventes ferdigstilt i løpet av 2018.

Dette felles arbeidet har vært viktig på flere områder. Først og fremst så har vi nå etter hvert felles prosedyrer å forholde oss til. Dette legger dermed bedre til rette for operativ samhandling. Det felles arbeidet har i tillegg bidratt

til bedre personlig kjennskap, og dermed har det også blitt utviklet enda bedre relasjonelle bånd personellet ved de to sentralene.

Replisering og lagring av data

Ny robust løsning for replisering og lagring av data mellom dataservertene ved de to Hovedredningssentralene er ferdigstilt og sikrer at man har de samme data tilgjengelig ved begge sentralene dersom den ene faller ut, eller det er behov for å bistå på annen måte.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

MÅL: Styrket samhandling og beredskap

STYRINGSPARAMETER nr. 2:	Styrket effekt av HRS sitt tilsyn med de lokale redningssentraler (LRS)
Rapportering	Tertial
<p>Formål og ambisjon: LRS skal ha oppdatert planverk, være øvet og koordinert slik at de på best mulig måte kan håndtere ekstraordinære situasjoner som medfører fare for liv og helse. HRS skal gjennom tilsyn med LRS bidra til å øke LRS evne til å lede og koordinere redningsaksjoner, herunder at LRS ivaretar sin samvirkerolle på lokalt nivå.</p>	
<p>Rapporteringskriterier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HRS skal rapportere eventuelle alvorlige avvik knyttet til SAR-samarbeidet mellom HRS og LRS. • HRS skal ivareta systematisk erfaringsoverføring mellom HRS og LRS gjennom øvelser, tilsyn og årlige erfaringsseminarer, herunder og rapportere omfanget og type avvik og omtale hvordan avdekkede forbedringsområder er rapportert og fulgt opp. <p>Oppgave:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HRS skal, i samarbeid med POD, bistå LRS i forberedelsene til nye LRS med bakgrunn i nærpolitireformen og ny kgl. res. om redningstjenesten og bidra til at disse kan ivareta sine oppgaver • HRS skal utarbeide årlige samlerapporter/evaluering av tilsyn med LRS, herunder vurdere om oppfølgingen av tilsynene bør styrkes og rapportere utviklingen til JD Rapportering årsrapport • HRS skal legge fram forslag til oppfølging av tilsyn ved LRS, inkludert hvordan avvik lukkes. Rapportering: Årsrapport 	
Grønn	

Tilsyn

HRS har en tilsynsform som primært har til hensikt å sikre økt læring og videreutvikling. HRS følger opp eventuelle avvik gjennom tilsynsrapportene

som også sendes som kopi til JD og POD. I tilfeller hvor en LRS åpenbart ikke er på et ønsket nivå, eller hvor tidligere pålegg ikke er fulgt opp, vil det bli gjennomført ekstraordinære tilsyn utenom den planlagte tilsynssyklusen.

På grunn av nærpolitireformen ble det ikke gjennomført normaltilsyn i 2016, men HRS valgte heller å gjennomføre samarbeidsmøter med utvalgte LRS'er, nærmere omtalt i kapittelet under.

Samarbeid og erfaringsoverføring mellom HRS og LRS

HRS samarbeider daglig med de ulike LRS'ene og dette samarbeidet oppleves som gjennomgående godt. Den systematiske erfaringsoverføringen mellom HRS og LRS gjøres gjennom SAR-rapportsystemet. Rapporter hvor det er avmerket behov for spesiell oppfølging tas tak i fortløpende. I tillegg gjennomføres det et årlig erfaringsoverføringsseminar for aktørene som rapporterer i SAR-rapportsystemet, og her utgjør LRS'ene den største andelen av deltakere.

HRS hadde i siste halvdel av 2016 møter med «gamle» LRS siden det var lang tid siden forrige tilsyn. HRS SN hadde møte med LRS Østfold (representanter fra LRS Follo og LRS Romerike tilstede), LRS Nord Møre og Romsdal (representant fra LRS Sunnmøre tilstede), LRS Sogn og Fjordane (representant fra LRS Hordaland tilstede). Referer til utsendt rapport etter møtene for detaljer.

HRS NN har hatt tilsvarende møter med LRS Vest-Finnmark, LRS Helgeland og LRS Midt-Hålogaland, her jobbes det med å ferdigstille rapporten.

Bakgrunn for møtene var å sikre at LRS holder trykket oppe på redningstjenesten også i overgangsfasen mot etablering av nye LRS som følge av Nærpolitireformen og ny Kgl.res. Samarbeidet med de ulike LRS'ene i overgangsfasen til ny LRS-struktur har vært svært godt i 2016. Det har dessverre ikke vært mulig å få med POD i dette arbeidet så langt.

STYRINGSPARAMETER: 3	Styrket effekt av HRS sin pådriverrolle for å styrke samvirkeprinsippet med utvalgte samvirkepartnere
Rapportering:	Tertial
<p>Formål og ambisjon: Formålet er økt kvalitet på samvirke i redningstjenesten. Redningstjenesten har som overordnet mål å redde mennesker fra død eller skade i akutte fare- eller ulykkessituasjoner.</p> <p>HRS skal være et samvirke- og koordineringsorgan som drives slik at HRS effektivt og kvalitetsmessig sikrer samfunnets behov for samordning og koordinering av redningsinnsats fra forskjellige ressurser.</p> <p>HRS har meldt til departementet viktigheten av behovet for å vedlikeholde samvirkeprinsippet bl.a. gjennom kontakt med samvirke- og avtalepartnere nasjonalt og internasjonalt. Manglende vedlikehold vil kunne redusere kvaliteten på redningstjenestens evne til å respondere samordnet i akutte hendelser på en tilfredsstillende måte.</p> <p>Ambisjonen er at å videreutvikle HRS sin pådriverrolle i samvirke og derigjennom øke effekten for å oppnå forsvarlig kvalitet i den samvirkende redningstjenesten.</p>	
<p>Rapporteringskriterier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HRS skal rapportere deltakelse i planlegging, gjennomføring og evaluering av relevante øvelser i 2016. <p>Oppgaver:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HRS skal gjennomføre ett årlig erfaringsseminar for aktuelle samvirkeaktører knyttet til kvaliteten på samvirket mellom de aktuelle aktørene og HRS: Rapportering: årsrapport • HRS skal lede Nasjonalt Redningsfaglig Råd (NRR) Rapportering: årsrapport • HRS skal følge opp oppdrag ifm redningskonferansen, redningshåndbok og felles regelverk for merkevester på skadested i henhold til egne oppdrag. • HRS skal på bakgrunn av utarbeidede kvalitetsindikatorer og angi forbedringsområder innen samvirket og foreslå oppfølging av disse Rapportering: årsrapport 	
Gul	

Erfaringsseminar

HRS har som mål å gjennomføre ett til to erfaringsseminarer årlig med utvalgte samvirkepartnere. I 2016 gjennomførte vi SAR-rapport brukermøte på HRS SN i januar med deltakelse fra HRS SN, HRS NN, 16 forskjellige LRS, 330 skvadronen, AMK, Helsedirektoratet, Kystvakten, Luftambulansetjenesten, Lufttransport RW, Norsk Folkehjelp Sanitet, Norske Redningshunder, Røde Kors Hjelpekorps og Redningsselskapet.

Nasjonalt Redningsfaglig Råd (NRR)

HRS har ivaretatt ledelsen av NRR som forutsatt. Det har vært gjennomført ett møte 17-18 februar 2016.

Redningskonferansen 2016

HRS arrangerte Redningskonferansen 2016 den 28. september, med ca 250 deltakere. Konferansen ble vurdert som svært vellykket. Det er også utarbeidet en rapport med anbefaling om konsept for fremtidige konferanser, som ble sendt til departementet i desember.

Redningshåndboken

Arbeidet med Redningshåndboken – eller *Den norske redningstjenesten Volum I*, som den trolig vil hete – er i gang. JD har godkjent bruk av en ressursperson fra Norsk Folkehjelp til støtte i arbeidet. Mandatet, samt sammensetning av arbeidsgruppen er under utarbeidelse.

Felles regelverk for merkevester på skadested

Dette arbeidet har ikke blitt påbegynt ennå av kapasitetsmessige årsaker.

Øvelser og annen utadrettet virksomhet

HRS har, spesielt i lys av begrensede personellressurser, hatt en høy aktivitet knyttet til øvelser og såkalt annen utadrettet virksomhet i 2016:

HRS NN 2016 ØVINGSAKTIVITET M.M:

- HRS NN hadde i 2016 ansvar for planlegging av den årlige sjøredningsøvelsen, **øvelse Barents** i samarbeid med sjøredningssentralen i Murmansk. Øvelsen ble gjennomført onsdag 1. juni 2016, med deltakelse av personell, fly, helikoptre og fartøyer fra HRS, Kystvakten, Luftforsvaret, Redningsselskapet og Kystverket. Fra Russisk side deltok bl.a. MRCC Murmansk, Nordflåten og FSB (Kystvakt/Grensevakt).
Øvelse Barents krever mye av tid og ressurser fra HRS i forbindelse med møter, planlegging og gjennomføring av selve øvelsen. Men denne øvelsen er meget viktig for vårt bilaterale samarbeid med Russland i forbindelse med søk og redning.
- Har deltatt på to planleggingsmøter i forbindelse med **Øvelse Barents Rescue**, denne øvelsen vil av stabelen i Petrozavodsk Russland i uke 36 2017. Begge disse møtene var i Russland.
- Deltok på planlegging og gjennomføring av **Øvelse Nord** som gikk av stabelen 27.4.2016, dette var en fullskala øvelse med masseevakuering av ett passasjerskip. Her deltok et stort antall luft- og sjøressurser. Øvelse Nord er en årlig liveøvelse i regi av universitetet i Nordland.
- HRS NN deltok i planlegging av øvelse **Arctic Chinook**, Dette var en live øvelse i MRO «Mass Rescue Operations» fra et cruisefartøy i Beringstredet, et stort antall fartøy og luftenheter fra USA og Canada var involvert i denne øvelsen. Øvelsen ble ledet av USA, og er under paraplyen til Arctic Council og den arktiske SAR avtalen. Planleggingsmøtet ble holdt i Anchorage/Alaska i uke 26. Selve øvelsen ble avholdt i uke 34. Vi deltok med en observatør fra HRS NN på øvelsen.

- HRS NN deltok på **Joint Arctic SAR TTX** (tabletop exercise) i regi av den islandske Kystvakten og AECO (Association of Expedition Cruise Operators) 5-7 April 2016. Her var scenarioet en hendelse med et cruise fartøy i arktiske områder. Det var deltakere fra alle land som har interesser i Arktis, både offentlige og private aktører.
- Deltok på planlegging og gjennomføring av **øvelse Dynamic Mercy** North Atlantic (NATO/PFP maritim redningsøvelse). Øvelsen ble gjennomført som en kommunikasjonsøvelse mellom HRS NN og MRCC Torshavn (Færøyene)
- Deltok i forbindelse med **Politihøyskolen i Bodøs katastrofeøvelse** i uke 15.
- Deltok i forbindelse med **katastrofemedisinuka i Tromsø** (Uke 18).
- Deltok i forbindelse med **Universitetets i Tromsø sjøredningsøvelse** den 26.4.2016.
- Deltar jevnlig på varslingsøvelser for flyplasser i HRs NNs ansvarsområde.
- Vi har i 2016 også deltatt på en del varslingsøvelser med offshoreinstallasjoner og 2.linje i offshoreberedskapen.
- HRS NN har i 2016 deltatt på en rekke mindre øvelser med FORF og andre samvirkepartnere.
- Vi har i 2016 deltatt på en rekke seminarer og konferanser både nasjonalt og internasjonalt hvor vi har presentert norsk redningstjeneste.
- Deltok med observatører på **øvelse TYR** i november 2016.
- Deltok med observatør på **NARG øvelse** 23-24 september i Åndalsnes

En rekke briefinger og foredrag har blitt holdt ved Norges brannskole, Politihøyskolen og andre utdanningsinstitusjoner. Dette i tillegg til briefinger gitt ifm besøk ved HRS NN, og ved besøk ute hos samvirkepartnere.

HRS NN har mottatt hospitanter fra 330 skvadron, samt diverse samvirkepartnere gjennom året. Dette er nyttig erfaring for hospitantene, men også for redningslederne ved HRS.

HRS SN 2016 ØVINGSAKTIVITET M.M.

- **Øvelse Skibladner** avholdt 8. juni. Deltakelse i planlegging og selve øvelsen
- **Øvelse Dynamic Mercy** avholdt 25. mai. Deltakelse i planlegging og selve øvelsen
- **Øvelse Åknes** avholdt 5. – 6. september. Deltakelse i planlegging og selve øvelsen
- **Øvelse TYR 2016** avholdt 2. november. Deltakelse i planlegging og selve øvelsen
- **Skredøvelse** i Sirdalen 28. februar. Deltakelse i planlegging og selve øvelsen
- **TableTop med Avinor** 9. mars på Sola
- **Øvelse Petroleum** i Oslo (JD) 12. april
- **Øvelse RFGA** (Grenland) 27. april.
- **Øvelse Gemini** 1. juni
- **Øvelse Barents** 1. juni (observatører)
- Fire øvelser med samvirkepartnere i Oslofjorden i mai/juni.
- **NARG-øvelse** 23.-24. september i Åndalsnes
- **Sjø-øvelse** 24. oktober med flere aktører (Jærens Rev) på Sola

Vi har i tillegg deltatt ved flere lokale **LRS-øvelser** i Sør-Norge, samt fire **RITS-øvelser** i Ytre Oslofjord.

Sammen med div. operatørselskaper har vi deltatt på 12 «**Offshore-øvelser**» i 2016.

Det har vært avholdt ca 40 briefer og møter med ulike samvirke- og andre samarbeidsaktører innenfor beredskapsrelaterte virksomheter, både ved HRS på Sola, men også ute hos de ulike aktørene. I tillegg så har vi deltatt på flere fagkonferanser, og på flere av disse har vi bidratt med innlegg og presentasjoner. Vi har også deltatt i flere arbeidsgrupper over tid.

HRS SN har i tillegg hatt 21 hospitanter fra flere samvirkepartnere på visitt over to døgn hos oss, og hovedtyngden har vært Operasjonsledere fra LRS, slik vi har prioritert. Utbyttet av slik hospitering er definitivt positivt- for øvrig begge veier, noe tilbakemeldingene helt klart viser.

Andre oppgaver

Redningsressurser

Status på de redningshelikoptrene som står på døgkontinuerlig beredskap på basene Rygge, Sola, Florø, Ørland, Bodø og Banak monitoreres svært nøye. Skvadronen melder fortløpende avvik fra beredskapen til Hovedredningssentralen, NAW SARH-prosjektet og til JD. Videre informeres JD av HRS hver fredag under videokonferansene med politisk ledelse om beredskapsavbrudd og eventuelle konsekvenser av disse. Vi viser primært til disse orienteringene.

Sea King redningshelikopter har generelt ikke beredskapsavbrudd grunnet vær. Enkeltoppdrag kan selvsagt påvirkes av værforhold som for eksempel gjør at pilotene må velge en annen rute for å nå frem til destinasjonen. Det kan selvsagt også være værforhold som hindrer all bruk av luftressurser, uten at dette regnes som beredskapsavbrudd. Sea King helikopteret kan være sårbar overfor isningsforhold. JD har sørget for å redusere denne sårbarheten i fremtiden ved å anskaffe neste generasjons redningshelikopter med anti-isingskapasitet.

Samtlige hendelser – hvor det ville vært relevant å bruke redningshelikopter, men hvor disse var utilgjengelige – ble løst med alternative ressurser i 2016. HRS rapporterer beredskapsavbrudd med Sea King til helsevesenet. Regions AMK-ene vil normalt ikke anmode om bruk av Sea King til luftambulanseoppdrag hvis de vet at den aktuelle basen er av beredskap. Det kan derfor hende at det har vært helseoppdrag som ikke har blitt løst ved bruk av helikopter som følge av beredskapsavbrudd som HRS ikke har kjennskap til. HRS gjør regning med at helsevesenet – på lik linje med HRS – løser disse oppdragene med alternative ressurser.

Internasjonalt arbeid

HRS deltar aktivt i fora som IMO/ICAO, COSPAS/SARSAT, Arktisk råd, EPPR, hvor HRS NN er lead på SAR WG, HRS deltar også som fast representant i BEAC Joint Committee og NORDRED.

Disse aktivitetene og forpliktelsene er imidlertid ressurskrevende både personellmessig og økonomisk, og fører til et markant arbeidspress på de relativt få som jobber med dette ved HRS.

Implementering av nytt kontrollsentral (MCC) i Bodø tilknyttet EUs bakkestasjon (MEOLUT) på Svalbard går stort sett som planlagt, om enn litt forsinket, og HRS deltar aktivt i demonstrasjons- og evalueringsfasen forut for permanent innføring av ny satellitt-teknologi (MEOSAR). HRS har i 2016 deltatt i «Demonstration and Evaluation phase for MEOSAR» gjennom internasjonale testkampanjer. Målsettingen om operativ bruk av MEOSAR-systemet fra primo 2016 har imidlertid igjen blitt utsatt, nå til primo 2017.

HRS NN tok i 2015 på seg å være lead partner i ARCSAR prosjektet som søkte om 3,5 mill EUR på EUs Horizon 2020 Secure Societies program for å etablere et nettverk av «practitioners» i Arktis og Nord-atlanteren med tanke på erfaringsutveksling, samt felles prosedyre- og teknologiutvikling innfor området sivil sikkerhet og beredskap. Søknadsprosessen som, ble utført med administrativ støtte fra Nord universitet, ble støttet finansielt av Norges Forskningsråd med inntil kr 100.000,-. Søknaden ble evaluert til «Over Threshold» av EU kommisjonen, men nådde ikke opp i konkurransen om tildeling av midler. Men siden prosjektsøknaden fikk så god score i evalueringen, har Norges Forskningsråd og Nordland fylkeskommune besluttet å bidra med til inntil kr 390.000 til finansiering av en ny søknadsprosess med tanke på å levere en ny søknad til EU kommisjonen innen fristen i slutten av august 2017. HRS NN er nå i full gang med ytterligere forbedring av søknaden og etablering av flere relevante

nettverks partnere for neste gang å lykkes med å få EU-finansiering av prosjektet. HRS NN har i denne forbindelse sagt seg villig til å delta i scenarioutvikling og gjennomføring av JOINT ARCTIC SAR TTX og workshop på Island i 5-6 april 2017 i samarbeid med den islandske kystvakten og AECO som begge er ARCSAR partnere. Et eget ARCSAR partnernemøte vil bli gjennomført i samme forbindelse.

HRS NN har på forespørsel fra Nord universitet sagt seg villig til å bidra med kompetanseutvikling innen søk- og redning for Kirovograd Flight Academy (KIF), Emergency State Services og Røde Kors i Kirovograd, Ukraina. HRS har sagt ja til dette under forutsetning av at det bevilges friske midler til dette. Den norske ambassaden i Kiev har derfor bevilget kr 300.000,- til et forprosjekt for å kartlegge kompetansebehovet ved KIF, samt vurdere hvorvidt det er mulig å få til et bredere og permanent kompetanseutviklingssamarbeid på sikt, og som involverer frivillige organisasjoner og andre aktuelle redningsaktører. En delegasjon fra Kirovograd besøkte Bodø 23-27 januar 2017 som del av forprosjektet. Under besøket fikk de orienteringer fra en rekke av de viktigste aktørene i redningstjenesten, herunder 330 skvadronen, Luftambulansen ANS, Forsvaret ved Forsvarets Operative Hovedkvarter, Kystradio, Norske redningshunder, Norsk Folkehjelp Sanitet, Sivilforsvaret, Luftfartstilsynet, Politiet (LRS), kommunalt brann og redningsvesen, Widerøe (Emergency Response Manager), Falck Redning og Havaritjeneste ved Bodø lufthavn og Avinor. Det ble også lagt opp til besøk/omvisning ved 330 skvadronen, Widerøe flyveselskap AS (sikkerhetsopplæring), Sikkerhetsopplæring offshore, Bodin Maritime Skole (Helikopterevakuering i vann), Felles nødmeldesentral ved Bodø brannstasjon og brann og havaritjenesten ved Bodø lufthavn. Den ukrainske delegasjonen gav uttrykk for at de var meget fornøyde med opplegget og at vi hadde truffet blink ift deres utviklings- og kompetansehevingsbehov innen søk- og redning. Det er også verdt å

«Det at HRS tar i bruk Nødnett endrer ikke på prinsippene for hvordan redningstjenesten samhandler, men må sees på som et verktøy som forbedrer og effektiviserer redningstjenestens arbeid.»

bemerke at de ulike norske aktørene var stolte og glade over å bli invitert av HRS til å få presentere sin organisasjon, rolle og bidrag i den norske redningstjenesten overfor den lydhøre og spørsmålsvillige ukrainske delegasjonen. Dette er således også i seg selv et godt bidrag til å vedlikeholde og videreutvikle samvirket i den norske redningstjenesten.

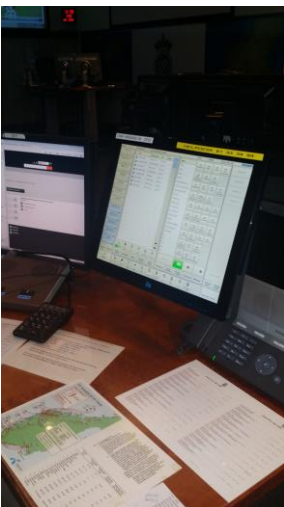
Kommunikasjons- og informasjonssystemer

Videreutvikling av vårt beslutningsstøttesystem SARA opp mot en raskere og mer moderne versjon «WebSARA har, sammen med integrering av nasjonalt ressursregister (FRR) i SARA, hatt prioritet i 2016. Full integrasjon av FRR avhenger av at WebSARA kommer på plass. Prototype av WebSARA forventes å komme på plass i løpet av første halvår 2017.

HRS har i tillegg startet videreutvikling av drivbanemodellen i SARA i samarbeid med Meteorologisk institutt. Formålet med dette er å gjøre maritim drivbaneberegning mer nøyaktig, samt endre drivbaneberegningen fra en statisk til en dynamisk presentasjon.

SARA integrasjon mot nødnett kommunikasjonssentraler (ICCS) er sterkt ønskelig. Arbeidet har så vidt startet, men avhenger også av at WebSARA kommer på plass først.

HRS innarbeider bruk av Nødnett gradvis. Det har oppstått en del uforutsette feil på ICCS i løpet av første driftsår. De er alle blitt rettet av leverandør i samarbeid med PFT og HRS. Systemet er fortsatt noe ustabil og stadige tilpasninger må til. Nødnettinstallasjonen utvikler seg likevel lovende. På sikt vil HRS derfor bli mer aktiv på Nødnett under redningsaksjoner, men da med bakgrunn i at HRS først og fremst har en overordnet rolle hvor primærsamband er mellom HRS og LRS operasjonsrom, og ikke mot taktisk/utøvende nivå. Unntaket for dette prinsippet er mot redningshelikoptrene og redningsskøytene.

Det at HRS tar i bruk Nødnett endrer ikke på prinsippene for hvordan redningstjenesten samhandler, men må sees på som et verktøy som forbedrer og effektiviserer redningstjenestens arbeid.

SAR rapport-systemet er redningstjenestens automatiserte erfaringsoverføringssystem. Systemet fanger opp erfaringer fra aktørene som har deltatt i hver redningsaksjon og lagres i en erfaringsdatabase til bruk for å forbedre redningstjenesten. Det jobbes nå med å integrere SAR-rapport opp mot nasjonalt ressursregister slik at ressurslistene og rapportforespørsler automatisk oppdateres med riktige kontaktpunkter. Det jobbes også med å utvikle en løsning for dynamisk rapportuttrekk og deling av erfaring via en nettside.

Tidstyver

Hovedredningssentralen har ikke rapportert på tidstyver i 2016.

ROS-analyser

HRS viser til vedlagte ROS-analyser.

IKT-strategi

[Utviklingsprosjekter](#)

HRS har i 2016 videreført og videreutviklet et styringssystem for informasjonssikkerhet. ROS-analyse er gjennomført og flere områder er dokumentert og dekket med prosedyrer og tiltak. Systemet ble implementert ultimo juni 2015.

Det er behov for anskaffelse av PAV («Riksalarm») – kontra terror og sikkert samband, herunder krypterte linjer og utstyr for begge HRSene. Dette prosjektet søkes fullført i løpet av 2017.

HRS deltar også på IKT lederforum i regi av Justisdepartementet.

Drift av IKT er satt ut til ekstern leverandør, henholdsvis Atea i sør og Funn i nord.

Overordnet status

Overordnet status er god med stabil og oppdatert programvare.

Stabil drift

Driften av IKT-anleggene er stabil med minimal nedetid. Leveransen av driftsstabilitet er fullt ut tilfredsstillende, og i tråd med de krav som er satt.

Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerheten ivaretas tilfredsstillende ettersom det ikke lagres eller utveksles gradert informasjon elektronisk. Hensynet til personvernet ivaretas gjennom flere sikkerhetsnivåer. Fysisk sikring av ytre perimeter med kodet adgangskontroll. Fysisk sikring av serverrom med begrenset adgang kun for autorisert personell. Adgang til IKT-systemene er regulert ved at de er begrenset til kun de ansatte i virksomheten ved dedikert brukeridentifikasjon og personlig passord. Adgang til beslutningsstøttesystemene reguleres gjennom et ekstra bruker-id og passordnivå etter pålogging som ansatt. Ekstern adgang til IKT systemene reguleres ved bruk av RSA og moderne brannmurer (hardware/software). Et styringssystem for informasjonssikkerhet er implementert ved begge enhetene. Status er endret fra gul til grønn ettersom HRS Nord-Norge fikk medhold i sin anke til personvernemnda av Datatilsynets pålegg om overtredelsesgebyr. Gebyret ble frafalt i sin helhet ettersom Personvernemnda ikke fant at det var grunnlag for dette.

Avvikshåndtering

Avvikshåndtering går via styringssystemet for informasjonssikkerhet og blir ivare tatt umiddelbart dersom avviket er kritisk for virksomheten. IT-leverandør har beredskap for å kunne iverksette utbedrende tiltak på kort varsel. En opplever ikke restanser av feil, så det er ingen negativ trend i så måte.

Risiko

HRS bruker redningsledere i utvikling av IKT og oppfølging/utbedring av eksisterende systemer. Det er et ressurskrevende arbeid og når det utføres av redningsledere som går helkontinuerlig turnus så er det betydelig risiko for samtidighetskonflikter hvor IKT ansvaret taper i prioriteringen slik at arbeidet ofte utsettes og forsinkes.

Utvikler og leverandør av beslutningsstøtteverktøyet (SARA) har utfordringer knyttet til tid, personell og økonomi slik at feilretting og videreutvikling ofte blir forsinket. Dette utgjør en risiko for at IKT-systemet ikke klarer å holde tritt med utviklingen ellers og at HRS kommer på etterskudd ift effektiv ledelse og koordinering av redningsaksjoner.

Viktige tiltak for å øke IKT-sikkerheten i justissektoren

Det vises til brev av 30. juni 2016 hvor Nasjonal sikkerhetsmyndighets (NSM) erfaringer med tilsyn og IKT-hendelser deles. På bakgrunn av disse utarbeidet NSM en rekke anbefalte tiltak som den enkelte underlagte enhet er bedt om å kommentere i årsrapporten.

Statusen som følger tar utgangspunkt i disse anbefalingene:

1. Oppgrader program- og maskinvare;
Oppdatert programvare er en del av ukentlig rutine og blir fulgt opp

- kontinuerlig. Det finnes elementer med etterslep med bakgrunn i at operative programmer ikke er kompatible med siste oppdatering eller at ukentlig rutine blir forskjøvet pga pågående prosjekter
2. Installer sikkerhetsoppdateringer så fort som mulig; samme svar som punkt 1. med unntak av sikkerhetsoppdateringer fra Microsoft; de blir installert og godkjent automatisk
 3. Ikke tildel sluttbruker administratorrettigheter; dette er et operativt behov i operasjonsrommet. Dedikerte brukere av operasjonsrommet har fått opplæring i å håndtere dette med forsiktighet. Personlige PC'er har administratorrettigheter på 'personlige' PC'er ved behov
 4. Blokker kjøring av ikke-autoriserte programmer; såkalt hvit-listing ville lagt beslag på en del timer i uken fra leverandør av ikt-tjenestene ved HRS for å både vedlikeholde og for support. Det ville naturlig nok blitt en del mer i etableringen av en slik hvit-liste, men det må påregnes en del timer pr. uke i support og oppfølging.
 5. Aktiver kodebeskyttelse mot ukjente sårbarheter; dette er inkludert i HRS sin beskyttelse på klienter. Det benyttes ulik programvare på klienter i sør/nord, men en felles beskyttelse og policy ville vært en fordel mtp at det er et felles nettverk, beskyttelsesbehov og mindre administrasjon.
 6. Herdede applikasjoner; ved HRS er vanskelig mtp at eksterne tilbydere (DocuLive og DFØ) ville slutte å fungere. Support-behovet til sluttbruker ville også bli større. Dette er det ikke ressurser til innenfor gjeldende rammeavtale med leverandør av ikt-tjenester.
 7. Bruk klientbrannmur; Samme svar som punkt 5.
 8. Bruk sikker oppstart og diskkryptering; Bærbare PC'er blir satt opp uten Bitlocker aktivert ved HRS.
 9. Bruk antivirus/antiskadevare; Dette er selvfølgelig på plass. I tillegg er alle bærbare PC'er satt opp til å kommunisere med intern server også når de er på reise. Dette for å forenkle administrasjon og sørge for oppdaterte skadevare-signaturfiler også når de ikke er på huset. Slike oppdateringer kommer 4-20 ganger pr døgn
 10. Ikke installer mer funksjonalitet enn nødvendig; HRS har en liste med standard-programmer som supporters fra IKT-kontoret. Det er bare unntaksvis bærbare PC'er får andre programmer

ved behov, men det er et fokus fra IKT-kontoer mtp sikkerhet og administrasjon.

V. Vurdering av framtidutsikter

Selv om Hovedredningssentralen står overfor til dels store utfordringer, ser vi fortsatt lyst på fremtiden. Norge har fremdeles en velfungerende redningstjeneste, hvor prinsippene om samvirke, ansvar, integrering og koordinering står som grunnpilarer. Siden disse er videreført i en ny organisasjonsplan for redningstjenesten skaper dette grunnlag for en unik og velfungerende redningstjeneste også i fremtiden.

Vi har fremdeles grunn til å tro at Hovedredningssentralen utgjør et sterkt merkenavn både nasjonalt og internasjonalt. Pr nå er det HRS sitt pådriveransvar for å videreutvikle samvirke i redningstjenesten som trolig vil skape de største utfordringene i tiden fremover. Her har det ikke vært noen utvikling siden ny organisasjonsplan ble gjort gjeldende i 2015. Hvor store disse utfordringene kommer til å bli avhenger av både HRS satsingsforslag for 2018 og anbefalingene i rapporten fra arbeidsgruppen for oppfølging av «Mulighetsstudien». Også her gis det klare anbefalinger om hva som må til for at HRS kan ivareta dette samfunnsoppdraget på en bedre måte enn i dag. I lys av de samfunnsmessige utfordringene som favner inn under Justissektorens ansvarsområde er vi imidlertid bekymret for at en sterkt nødvendig styrking av Hovedredningssentralens bemanning ikke når opp i konkurransen med andre satsnings- og fokusområder innen sektoren. På sikt er vi redd for at dette fører til en svekkelse av samvirkeprinsippet i redningstjenesten. I tillegg kan det føre til at andre ressurssterke aktører fyller det tomrommet som oppstår når Hovedredningssentralen ikke er i stand til å oppfylle de krav og forventinger som ligger i å ivareta pådriveransvaret for samvirket. Dette kan føre til usikkerhet om roller og ansvar som i sin tur kan vanskeliggjøre koordineringen av faktiske hendelser.

Samtidig har vi fortsatt tro på at den nye organisasjonsplanen for redningstjenesten vil kunne bidra til å nå opp i kampen om ressursene, og

dermed skape grunnlag for en reell videreutvikling av den norske redningstjenesten.

Denne gangen velger vi også å knytte noen kommentarer til helikopterressursene, som stadig vies mye oppmerksomhet både i media og blant våre samvirkepartnere. I likhet med mange andre interessenter ser Hovedredningssentralen frem til å få nye redningshelikoptre på plass fra 2018, med en full utrulling i løpet av 2020. Frem til de nye helikoptrene er på plass vil dagens Sea King utsettes for et økende press for å ivareta den høye operative tilgjengeligheten som vi har sett frem til nå. JD har tatt et viktig grep ved å sørge for at redningshelikopterberedskapen på Florø-basen blir ivaretatt av sivil tilbyder fra høsten 2017. Dette vil bidra til å redusere presset på systemet frem til 2020. HRS er imponert over den jobben Luftforsvaret og Forsvarets Logistikkorganisasjon gjør for å holde Sea King operative, men har samtidig en viss bekymring for om det vil være mulig å opprettholde redningshelikopterberedskapen på seks baser frem til høsten 2017.

Hovedredningssentralen vil også uttrykke en bekymring for hvordan Forsvarets langtidsplan vil kunne påvirke redningstjenesten, og da med henblikk på den planlagte flyttingen av Forsvarets Bell-helikopter fra Bardufoss til Rygge. Disse helikoptrene brukes ofte i redningsinnsats, og en flytting av denne ressursen vil i praksis medføre et hull i helikopterberedskapen i Troms fylke. Hvis dette hullet skal fylles ved bruk av Sea King stasjonert i Bodø og på Banak vil dette medføre en betydelig lengre reaksjonstid, samt en større belastning på redningshelikopterkapasiteten i nord, som allerede er presset. Det vil derfor også være naturlig å foreta en ny vurdering av om det burde etableres en ny redningshelikopterbase i Troms.

VI. Årsregnskap

Årsregnskapet gir et dekkende bilde og er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra overordnet departement.

Samlet regnskap for HRS pr 31. desember 2016 viser et forbruk på kr 118 078 164,- Dette utgjør 96,20% av den totale bevilgningen for 2016.

Mindreforbruket på 4 667 855,- er primært knyttet til kapittel 21

Redningsutgifter med 3 886 111,- hvor reduksjonen av utgifter har vært markant. Dette er imidlertid en hendelsesdrevet utgiftspost som er umulig å forutse presist, og hvor erfaringstall fra tidligere år legges til grunn for bevilgningen.

Post 0455 1 Driftsutgifter

Posten viser et forbruk på kr 90 584 387,- Dette utgjør 100,23 % av bevilgningen for 2016, eller et merforbruk på kr 209 816,- Merforbruket skyldes i all hovedsak merforbruk på reiser ved HRS NN knyttet til økt SAR samarbeid i Arktis og utdanning av nye redningsledere. Bevilgningen fra Norges forskningsråd på kr 86 000 for å dekke reiseutgifter i forbindelse med søknadsprosessen til Horizon 2020 ble først utbetalt etter at EU kommisjonen hadde evaluert søknaden i januar 2017. Disse midlene blir derfor først inntektsført i 2017, men vil redusere det overførte mindreforbruket på 209 816,- til 123 816,-.

Post 0455 45 Store nyanskaffelser/vedlikehold

Posten viser et forbruk på kr 4 877 887,- Dette utgjør 83 % av bevilgningen for 2016, eller et mindreforbruk på kr 991 561,- I henhold til

Bevilgningsreglementet §5 og tillegg til Tildelingsbrevet kap 1.1.3 søkes dette beløpet overført til 2017.

Mindreforbruket skyldes primært utsettelse av enkeltinvesteringer av kapasitetshensyn.

Post 0455 21 Redningsutgifter

Posten viser et forbruk på kr 22 615 881,- Dette utgjør 85,34% av bevilgningen for 2016, eller et mindreforbruk på kr 3 886 111,-. Denne posten er som alltid hendelsesdrevet, og er derfor vanskelig å gi gode prognoser på. Det foreslås imidlertid at det bevilges tilsvarende sum som for 2017 som på denne posten for 2016 ettersom reduksjonen av utgifter i 2016 ikke kan forventes å vedvare i 2017.

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2015 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene

samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som

har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Mvh

Tone Vangen

Politimester i Nordland

Hans Vik

Politimester i Sør-Vest